

Recenzja dorobku dr Tomasza Schabka w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego

Niniejsza recenzja została sporządzona przy uwzględnieniu zasad zawartych w:

- a) Ustawie z 20 lipca 2018 r. prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.), artykuły 219-221.
- b) Postanowieniu Komisji UŁ do spraw stopni naukowych z dnia 15 stycznia 2024 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu dr. Tomasza Schabka.

Informacje ogólne

Pan Tomasz Schabek uzyskał w 2008 r. tytuł magistra na Wydziale Ekonomiczno – Społecznym Uniwersytetu Łódzkiego, przedkładając pracę „Test modelu wyceny arbitrażowej w warunkach polskiego rynku kapitałowego”, której promotorem był prof. dr hab. Jerzy Gajdka.

W 2015 r. uchwałą Rady Wydziału Ekonomiczno – Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego, Habilitant, po publicznej obronie rozprawy zatytułowanej „Wpływ czynników behawioralnych i fundamentalnych na stopy zwrotu z akcji rynków wschodzących na przykładzie Polski i Brazylii”, której promotorem był prof. dr hab. Jerzy Gajdka, uzyskał stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych

W latach 2008 – 2015 dr Tomasz Schabek był zatrudniony jako asystent w Katedrze Ekonomii Przemysłu i Rynku Kapitałowego na Wydziale Ekonomiczno – Społecznym, Uniwersytetu Łódzkiego.

Od 2015 r. pracuje jako adiunkt w Katedrze Ekonomii Przemysłu i Rynku Kapitałowego, która od 2016 r. nosi nazwę Katedry Rynku i Inwestycji Kapitałowych, na Wydziale Ekonomiczno – Społecznym Uniwersytetu Łódzkiego.

Ocena osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe w swoim dorobku dr Tomasz Schabek przedstawił cykl ośmiu, powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych, zatytułowany: „Czynniki kształtujące stopy zwrotu z akcji na wschodzącym rynku kapitałowym w Polsce”:

- [1.] Brzeczczynski, J., Gajdka, J., **Schabek, T.** (2011). The Role of Stock Size and Trading Intensity in the Magnitude of the “Interval Effect” in Beta Estimation: Empirical Evidence from the Polish Capital Market. *Emerging Markets Finance and Trade*, 47(1), 28–49. <https://doi.org/10.2753/REE1540-496X470102> [20 punktów, lista A wykazu ministerialnego z 2011 r, obecnie – 40 pkt., IF 2021: 4,895]. Artykuł porusza występowanie efektu interwałowego (zmiana oszacowania parametru beta pod wpływem wyboru różnych interwałów czasowych) na polskim rynku kapitałowym. Ponadto rozważono wpływ zjawiska heteroskedastyczności i autokorelacji składnika losowego na szacunki parametru beta oraz zależności między efektem interwałowym a kapitalizacją (wielkością spółki) czy intensywnością zawierania transakcji na danej akcji. Wnioski z przeprowadzonych badań potwierdzają hipotezę badawczą o występowaniu efektu interwałowego w próbie stóp zwrotu z 165 spółek notowanych na GPW w latach 2003-2006.
- [2.] **Schabek, T.**, Castro, H. (2017). “Sell not only in May”. Seasonal Effect on Emerging and Developed Stock Markets. *Dynamic Econometric Models*, 17, 5–18. <https://doi.org/10.12775/DEM.2017.001> [13 pkt., lista A wykazu ministerialnego z 2017 r]. W artykule zweryfikowana zostaje hipoteza o występowaniu anomalii kalendarzowej „Sell in May”, polegającej na występowaniu wyższych stóp zwrotu na rynkach akcji w okresie od października do kwietnia niż w okresie od maja do września. Analizie poddano 73 główne indeksy giełdowe z 68 krajów, w tym z Polski. Najdłuższa próba badawcza stóp zwrotu to 48 lat (dla indeksu S&P500, a najkrótsza 3,5 roku (dla indeksu NSE20 Nairobi). Wyniki badań potwierdzają istnienie efektu „Sell in May” na części rynków wschodzących i rozwiniętych.
- [3.] **Schabek, T.** (2020). The financial performance of sustainable power producers in emerging markets. *Renewable Energy*, 160, 1408–1419. <https://doi.org/10.1016/j.renene.2020.06.067> [140 pkt., IF 2020: 8,39]. Artykuł koncentruje się na analizie efektywności finansowej producentów energii odnawialnej na rynkach wschodzących w tym w Polsce. Zmiennymi objaśnianymi były wskaźniki ROE (return on equity) oraz ROA (return on assets) przedsiębiorstw produkujących energię ze źródeł odnawialnych na rynkach wschodzących (w

tym z Polski), zaś objaśniającymi: inwestycje kapitałowe tych przedsiębiorstw, zadłużenie, wzrost przychodów, penetrację rynku krajowego źródłami odnawialnymi, całkowitą wielkość aktywów (wielkość spółki) oraz zmienne kategoryzujące spółki na producentów bazujących na energii słońca, energii wiatru, a także na spółki prywatne i publiczne. Próba badawcza dotyczyła okresu 2000 - 2017 i obejmowała spółki z 21 emerging markets.

- [4.] Brzeszczyński, J., Gajdka, J., **Schabek, T.** (2021). How risky are the socially responsible investment (SRI) stocks? Evidence from the Central and Eastern European (CEE) companies. *Finance Research Letters*, 42, 101939. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2021.101939> [70 pkt., IF 2021: 9,848]. Artykuł zweryfikowany zostaje hipotezę badawczą o istnieniu efektów symetrycznych w ryzyku badanych akcji za pomocą tzw. „dualnych bet” czyli parametrów beta estymowanych oddzielnie dla okresów spadków i wzrostów rynków giełdowych. Ponadto analizie poddane zostały również miary zwrotu skorygowane o ryzyko efektywności inwestycji jak: zmodyfikowany indeks Sharpa oraz miara ekwiwalentu pewności (Certainty Equivalent). Wnioski z analizy potwierdzają hipotezę badawczą o asymetryczności ryzyka mierzonego parametrem beta w okresach wzrostów i spadków rynkowych dla cen akcji z indeksów RESPECT (Polska) i CECE SRI (Austria).
- [5.] Brzeszczyński, J., Gajdka, J., **Schabek, T.**, Kutan, A. M. (2021). Central bank’s communication and markets’ reactions: Polish evidence. *International Journal of Emerging Markets*, <https://doi.org/10.1108/IJOEM-09-2020-1061> [100 pkt., IF 2021: 3,214]. W artykule analizowano wpływ ogłoszeń (publikacji) NBP, na stopy zwrotu szeregu istotnych instrumentów finansowych reprezentujących rynek giełdowy, papierów dłużnych oraz walutowy (indeksy giełdowe, obligacje o różnych okresach zapadalności, kursy walutowe względem PLN). Celem badania było ukazanie wpływu zmiennych makroekonomicznych na kształtowanie się stóp zwrotu z akcji oraz wykazanie, że moment zawarcia transakcji w kontekście ujawnienia informacji ogłaszanych przez bank centralny odgrywa bardzo ważną rolę w procesie inwestycyjnym. Zmiennymi badanymi były trzy indeksy giełdowe (WIG, WIG20 i sWIG80), pięć par walutowych (USD/PLN, EUR/PLN, GBP/PLN, CHF/PLN oraz JPY/PLN), a także cztery typy obligacji o różnej zapadalności w latach (1, 2, 5 i 10).
- [6.] Brzeszczyński, J., Gajdka, J., **Schabek, T.**, Kutan, A. M. (2021). How much do the central bank announcements matter on financial market? Application of the rule-based trading system approach. *Expert Systems with Applications*, 182, 115201. <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2021.115201> [150 pkt., IF 2021: 8,665]. Poruszono tutaj problem inwestycji na rynku finansowym w kontekście praktycznego zastosowania strategii inwestycyjnej

bazującej na reakcjach na komunikaty płynące z NBP (zmienne makroekonomiczne oraz dane dotyczące stóp zwrotu z instrumentów finansowych). Jednakże w odróżnieniu od poprzedniego artykułu, analizowano strategię inwestycyjną z użyciem systemu transakcyjnego typu „IF-THEN”, opartym na wiedzy eksperckiej.

[7.] **Schabek, T.**, Barros, L. A. B. de C. (2021). The market, macroeconomic, and behavioural factors in emerging markets: The case of Poland. *Argumenta Oeconomica*, 2021, Nr 1 (46), 131-154. <https://doi.org/10.15611/aoe.2021.1.06> [70 pkt., IF 2021: 0,516]. Artykuł dotyczy wpływu zmiennych rynkowych makroekonomicznych i behawioralnych na stopy zwrotu z akcji. Wykorzystano stopy zwrotu z próby 334 spółek wchodzących w skład indeksu WIG, w celu stworzenia równoważonego portfela obrazującego zmiany stóp zwrotu z polskiego rynku akcji oraz ryzyko systematyczne tego rynku. Następnie stopy zwrotu z tego portfela stały się zmienną objaśnianą w procedurze general-to-specific modeling (GETS), w której zmienne objaśniające są eliminowane w kolejnych iteracjach poczynając od równania z największą liczbą potencjalnych kandydatek zmiennych objaśniających (general), do równania charakteryzującego się istotnością statystyczną wszystkich zmiennych objaśniających (specific). Następnie parametry kierunkowe użyto w klasycznej procedurze Fama i MacBeth, kiedy to miesięczne stopy zwrotu z akcji zostały objaśnione analizowanymi charakterystykami.

[8.] Brzeszczyński, J., Gajdka, J., P. Pietraszewski, **Schabek, T.** (2022). Has the risk of socially responsible investments (SRI) companies stocks changed in the COVID-19 period? International evidence. *Finance Research Letters*, 49, 102986. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2022.102986> [70 pkt., IF 2021: 9,848]. W artykule dokonano kalkulacji standardowych parametrów beta oraz oddzielnych parametrów beta dla okresów wzrostu na rynku akcji rynku oraz spadków rynku (bety dualne), z rozróżnieniem okresów przed i po pandemii Covid-19, w celu weryfikacji hipotezy badawczej o wpływie pandemii na ryzyko spółek SRI, uchodzących za mniej ryzykowne. Analizie poddane zostały dane dotyczące 35 indeksów z całego świata, w tym z Polski (RESPECT Index). Rezultaty analizy wskazują, że dla indeksów notowanych na rynkach emerging markets większość (13 spośród 15 indeksów) charakteryzowała się parametrem beta poniżej jedności w przypadku wykorzystania danych z całego okresu, co potwierdza, że są to inwestycje mniej ryzykowne niż indeks szerokiego rynku w danym kraju.

Habilitant na str. 6 Autoreferatu stwierdza, że „Cykl artykułów stanowiących moje osiągnięcie habilitacyjne dotyczy kluczowych czynników kształtujących stopy zwrotu z akcji głównie w

Polisce, ale także na innych rynkach wschodzących”. Z kolei na str. 7 czytamy: „...celem mojego cyklu publikacji był wieloaspektowy opis procesu kształtującego stopy zwrotu oraz wpływu różnych czynników na stopy zwrotu z polskiego rynku akcji”.

Pragnę zauważyć, że tak sformułowane zdania określają nieco inny obszar badawczy, bowiem kluczowe czynniki kształtujące stopy zwrotu to co innego niż opis procesu kształtującego stopy zwrotu.

Z kolei we wniosku wskazano jako obszar badawczy: „Czynniki kształtujące stopy zwrotu z akcji na wschodzącym rynku kapitałowym w Polsce”. Dlatego też w dalszej części recenzji będę odnosił się do sformułowania, zawartego we wniosku. Jeśli Autor zamierzałby skoncentrować się nie tylko na czynnikach kształtujących stopy zwrotu, ale też na opisie procesu kształtującego te stopy, powinien w inny sposób sformułować obszar wskazany we wniosku.

Omawiane w artykułach obszary badawcze dotyczą następujących zagadnień (wskazane przez Habilitanta w Autoreferacie, str. 8) :

- {1.} Czynników uznawanych za klasyczne (parametr beta, kapitalizacja rynkowa spółki, wskaźnik C/WK, a także czynników behawioralnych i makroekonomicznych) – artykuły [1] oraz [7]
- {2.} Efektu timingu z uwzględnieniem anomalii sezonowych, informacji bieżących – artykuły [2], [5] i [6].
- {3.} Specyficznych cech akcji (klasyfikowanych jako „sustainable Energy” oraz „emerging markets”, „environmental, social and governance” – artykuły [3], [4] i [8].

Oceniane artykuły oceniam bardzo wysoko z uwagi na fakt:

1. Zostały opublikowane w renomowanych czasopismach naukowych z tzw. Impact factorem. W związku z powyższym przeszły szczegółowy proces podwójnej recenzji i korekty tekstów.
2. Współautorami są, w większości przypadków, osoby uchodzące za autorytety w tematyce rynków finansowych.
3. Poruszają ciekawą i interesującą tematykę badawczą.
4. Stanowią istotny wkład dyscypliny ekonomia i finanse, z szeroko rozumianej tematyki rynków finansowych, a także rozwiązują wiele problemów badawczych dotyczących czynników, wpływających na stopy zwrotu z akcji (indeksów giełdowych). Przy czym czynniki te należą do kilku różnych grup. Ponadto analizowane stopy zwrotu odnoszą się do istotnych przemian społecznych, ekonomicznych i politycznych (ESG/SRI).

Jednakże chciałbym zgłosić następujące uwagi:

1. Nie zgadzam się ze stwierdzeniem Habilitanta z Autoreferatu (st. 21), że omawiane prace naukowe stanowią powiązany cykl jednotematyczny, gdyż dotyczą jednego, choć złożonego zagadnienia badawczego, stóp zwrotu z akcji polskiego rynku kapitałowego. W artykule [2] analizie poddane zostały stopy zwrotu z 73 indeksów z 68 krajów oraz indeksów MSCI World i CRB Commodity index. W artykule tym nie podano czy w analizie uwzględniono również indeksy Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. Jeśli nawet indeksy takie zostały wzięte pod uwagę, to w takim przypadku jedynie pośrednio (a nie bezpośrednio) można mówić o stopach zwrotu z akcji polskiego rynku kapitałowego.

Z kolei w artykule [3] jako zmienne zależne użyto współczynników ROA i ROE, a zmiennymi niezależnymi były określone zmienne finansowe oraz czynniki wskazujące czy firmy te należą do grupy spółek zaliczonych do tzw. zielonej energii. Dlatego też w przypadku tego artykułu trudno mówić o tym, że wpisuje się on w temat „Czynniki kształtujące stopy zwrotu z akcji na wschodzącym rynku kapitałowym w Polsce”. Ten artykuł można zakwalifikować do obszaru analizy fundamentalnej, a nie problematyki stóp zwrotu z akcji. Ponadto analizie poddane zostały dane z 21 rynków emerging markets, a spółki polskie nie zostały w tym badaniu jakoś szczególnie zaznaczone. Podobna uwaga dotyczy samych wniosków z badania. W związku z powyższym uważam, że artykuł [3] nie wpisuje się w tematykę cyklu i dlatego też nie powinien on być poddawany ocenie jako element takowego.

2. W artykułach [4] i [8] głównymi analizowanymi parametrami są współczynniki beta, a więc zaliczone do tzw. czynników klasycznych, tylko że kalkulowane dla grupy spółek należących do sektora ESG/SRI. W związku z tym, artykuły [4] i [8] z powodzeniem można zaliczyć do grupy czynników uznawanych za klasyczne. Po takim zabiegu, w grupie {3} znalazłby się jedynie artykuł [3], który nie pasuje do osiągnięcia naukowego określonego jako: „Czynniki kształtujące stopy zwrotu z akcji na wschodzącym rynku kapitałowym w Polsce”, co prowadzi do wniosku, że tak naprawdę obszary badawcze można podzielić jedynie na dwie kategorie {1} i {2}.
3. Z punktów 1 i 2 wynika, że dyskusyjne stają się następujące zdania z Autoreferatu odnoszące się do całego cyklu jednotematycznego (s. 21):
 - a) „Opisane badania utylizują zbliżony zestaw zmiennych opisujących ten sam fragment rzeczywistości ekonomicznej – charakterystyki polskich akcji: stopy

zwrotu z akcji (lub wskaźniki finansowe polskich spółek akcyjnych w okresie ich notowań na GPW mające wpływ na oczekiwane stopy zwrotu)”

- b) „Przedmiotem badań są polskie akcje giełdowe, ewentualnie polskie akcje w kontekście innych rynków wschodzących lub w porównaniu do rynków rozwiniętych”.
- c) „Rozwiązują praktyczne lub teoretyczne problemy naukowe dotyczące tego samego procesu – inwestycji i kształtowania się stóp zwrotu z akcji polskich spółek giełdowych”.

W przypadku wybranych artykułów zdania a-c pozostają prawdziwe, w przypadku innych artykułów – nie.

- 4. Spośród ośmiu artykułów przedstawionych przez Habilitanta, aż siedem pisanych jest we współautorstwie. Jedynie artykuł [3] opublikowany został przez Niego samego. W zbiorze siedmiu artykułów, których dr Tomasz Schabek jest współautorem, aż w pięciu przypadkach pojawiają się nazwiska profesorów, cieszących się dużym uznaniem w dziedzinie finansów: [1], [4], [5], [6] i [8]. Analizując wkład dr Tomasza Schabka w procesie tworzenia poszczególnych artykułów otrzymujemy Jego wkład równy:

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{2} + 1 + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} = 3\frac{5}{12} \approx 3,42 \text{ artykułu.}$$

Po odrzuceniu artykułu [3], który moim zdaniem wyraźnie nie wpisuje się w temat przedstawionego Osiągnięcia naukowego: „Czynniki kształtujące stopy zwrotu z akcji na wschodzącym rynku kapitałowym w Polsce”, uzyskujemy:

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{2} + 0 + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} = 2\frac{5}{12} \approx 2,42 \text{ artykułu.}$$

- 5. W Autoreferacie, str. 3-8, pod każdym zgłoszonym artykułem, wchodzącym w skład zgłoszonego Osiągnięcia naukowego wkład Habilitanta został określony jako: „Wyodrębnienie indywidualnego merytorycznego udziału w powstaniu pracy. Udział: 1/3, współtworzenie hipotez badawczych, przygotowanie danych, analiza danych, przygotowanie metodyki, przeprowadzenie obliczeń, tworzenie wykresów i tabel, interpretacja wyników, pisanie manuskryptu, prace redakcyjne, przygotowanie odpowiedzi na recenzje”¹. Na podstawie tego zapisu można domniemywać, że udział pozostałych współautorów był podobny i dotyczył wszystkich obszarów artykułu i faz jego tworzenia. W związku z powyższym nie jest spełniony ust. 2 z art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”, zgodnie z którym:

¹ Cytat ze strony 3 Autoreferatu, pod artykułem [1]. Pozostałe opisy wkładu Habilitanta są zbliżone i mogą nieznacznie różnić się od tego (głównie Jego udziałem w poszczególnych artykułach).

„Osiągnięcie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może stanowić część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego”. W przypadku sformułowanego wkładu Habilitanta w skład poszczególnych artykułów tak, jak to zostało zrobione w Autoreferacie, określenie Jego indywidualnego wkładu i uznanie tego za „opracowanie wydzielonego zadania” jest niemożliwe.

Na str. 26 i 27 Autoreferatu, Habilitant wymienia jeszcze dwa artykuły naukowe (po uzyskaniu stopnia doktora), które nie zostały włączone do Osiągnięcia naukowego, a powiązane tematycznie z cyklem zaprezentowanym w Osiągnięciu naukowym. Niestety oba artykuły pisane są we współautorstwie, w tym w przypadku jednego z nich są to te same dwa autorytety ze świata finansów, co w cyklu ośmiu artykułów z Osiągnięcia naukowego. Artykuły wykazane na str. 26 i 27 Autoreferatu zajmują się badaniem (1) wpływem zmiennych makroekonomicznych z realnej sfery gospodarki na stopy zwrotu 166 cen akcji notowanych na GPW w Warszawie, (2) wpływem informacji o zmianach stóp procentowych na stopy zwrotu oraz zmienność portfeli aktywów, notowanych na GPW w Warszawie.

Przy określeniu wkładu Habilitanta do każdego z tych artykułów zastosowania została cytowana już wcześniej formuła: „Wyodrębnienie indywidualnego merytorycznego udziału w powstaniu pracy. Udział: 25%, tworzenie hipotez badawczych, przygotowanie danych, analiza danych, przygotowanie metodyki, przeprowadzenie obliczeń, tworzenie wykresów i tabel, interpretacja wyników, pisanie manuskryptu, prace redakcyjne, przygotowanie odpowiedzi na recenzje” lub zbliżona.

Udziały Habilitanta, w artykułach spoza Osiągnięcia naukowego wynoszą odpowiednio: $\frac{3}{4}$ i $\frac{1}{4}$, co łącznie daje 1 artykuł i nie zmienia w sposób istotny wkładu Habilitanta w zakres Osiągnięcia naukowego, nadal brakuje bowiem samodzielnych prac kandydata do stopnia doktora habilitowanego.

6. W nawiązaniu do punktu 4, na podstawie jednego samodzielnego artykułu Habilitanta, zgłoszonego jako Osiągnięcie naukowe, nawet włączając cztery artykuły o których mowa w punkcie 5, nie można wyrobić sobie jednoznacznego poglądu czy jest On już zdolny do bycia tzw. samodzielnym pracownikiem naukowym. Jest to stanowczo za mało, aby można było uznać kontrybucję dr Tomasza Schabka w przedstawionym cyklu artykułów jako „znacznym wkład w rozwój określonej dyscypliny” (art. 219. Ust. 1, pkt. 2). Dylemat ten mógłby być rozwiązany gdyby Habilitant przedstawił więcej samodzielnych artykułów (nawet niekoniecznie w renomowanych czasopismach naukowych) lub

monografię – ułatwiłoby mi to wyrobienie sobie poglądu na temat poziomu Jego dojrzałości naukowej.

7. Stosowane przez Habilitanta metody badawcze w artykułach, zgłoszonych jako osiągnięcie naukowe, są standardowymi i powszechnie aplikowanymi do analizy procesów i zjawisk na rynkach finansowych. Fakt ten potwierdzona sam Habilitant w Autoreferacie na str. 21 „Metody, modele i koncepty teoretyczne w opisanych artykułach używane są standardowo do analiz rynków kapitałowych, w szczególności rynku akcji”. Zatem nie istnieje możliwość uznania stosowanych w przedstawionych artykułach metod za przełomowe, co mogłoby zniwelować niski wkład własnych artykułów (3,41 lub 2,41) w zgłoszone Osiągnięcie naukowe, a które to metody mogłyby stanowić istotny wkład w rozwój dyscypliny.

Habilitant z pewnością wykazał się umiejętnością pracy w zespole wraz z innymi naukowcami. Niestety posiadany obecnie dorobek wchodzących w skład Osiągnięcia naukowego, jak również cztery pozostałe artykuły (str. 26 i 27 Autoreferatu), a głównie niemożliwość dokładnego wskazania co było Jego wkładem w artykułach zaliczonych do Osiągnięcia naukowego, nie pozwalają na pozytywną ocenę tej części dorobku Habilitanta.

Pozostały dorobek publikacyjny po uzyskaniu stopnia doktora

Na str. 44 – 45 Autoreferatu, Habilitant wykazuje łącznie 4 pozycje obejmujące artykuły naukowe w czasopismach naukowych i monografię:

- 3 artykuły, wszystkie we współautorstwie,
- 1 rozdział w monografii we współautorstwie,
- 1 monografię pt. „Czynniki behawioralne i fundamentalne, a stopy zwrotu z akcji rynków wschodzących. Polska i Brazylia”, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016.

Biorąc pod uwagę rok wydania monografii, jej tytuł oraz zawartość (dwa rozdziały teoretyczne i jeden aplikacyjny), można domniemywać, że jest to oblikowany doktorat Habilitanta, dlatego też trudno go zaliczać do dorobku Habilitanta, w procedurze nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Pozostały dorobek badawczy Habilitant, wielkość tego dorobku, jak i brak samodzielnych prac (pomijając monografię, którą uznaję za efekt pracy doktorskiej), oceniam negatywnie.

Aktywność konferencyjna

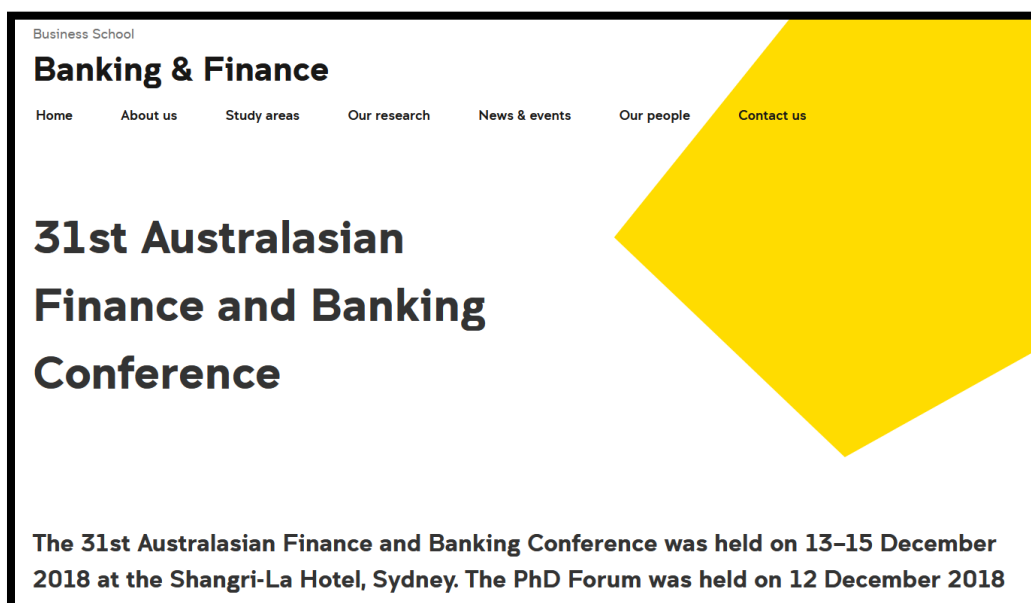
W Autoreferacie (str. 36-37), Habilitant twierdzi, że referaty Jego autorstwa lub współautorstwa były prezentowane na:

1. 10 konferencjach odbywających się w Polsce,
2. 6 konferencjach poza granicami Polski.

Habilitant w Autoreferacie, na str. 36 używa sformułowania „Poniżej przedstawiam listę konferencji na których referat mojego autorstwa lub współautorstwa został wygłoszony”. Nie precyzuje On jednak kto dokonał prezentacji referatu, co uniemożliwia poprawną ocenę jego aktywności konferencyjnej. Taki zapis w Autoreferacie wzbudza moje wątpliwości.

I tak na stronach internetowych 31. programu konferencji Australasian Finance and Banking Conference², czcionką pogrubioną zaznaczone zostały nazwiska współautorów dwu referatów, z czego można domniemywać, że to właśnie te osoby, a nie Habilitant wygłaszały referat, (Rysunki 1-3).

Rysunek 1. Informacja dotycząca Konferencji 31st Australasian Finance and banking Conference - 1

Źródło: strona internetowa konferencji

² Strona internetowa: (<https://www.unsw.edu.au/business/our-schools/banking-finance/news-events/australasian-finance-banking-conference/31st-australasian-finance-banking-conference>) (06.02.2024)

Thursday 13 December		4:45pm – 6:45pm
Session 3		Essex I
Emerging Markets I		
<p>Short-Term Response of Foreign Exchange Market in Poland to the National Bank of Poland (NBP) Monetary Policy Announcements Janusz Brzeszczynski, Northumbria University Jerzy Gajdka, University of Lodz Tomasz Schabek, University of Lodz Ali M. Kutan, Southern Illinois University at Edwardsville</p>	<p>Does Liquidity Explain Cross-Sectional Variation in Stock Returns? Evidence from an Emerging Market Sana Tauseef, Institute of Business Administration Philippe Dupuy, Grenoble Ecole de Management</p>	
<p>Dissecting the Effectiveness of Firm Financial Strength in Predicting Chinese Stock Market Fuwei Jiang, Central University of Finance and Economics Fujing Jin, Central University of Finance and Economics Guohao Tang, Hunan University</p>	<p>GDP Competition and Investment Allocation: Evidence from China Qiang Liu, Chongqing University Ying Hao, Chongqing University Danni Han, Chongqing University Guanghua Xie, Chongqing University</p>	
Chair: Fujing Jin, Central University of Finance and Economics		

Źródło: strona internetowa konferencji

Saturday 15 December		8:30am – 10:30am
Session 7		Cambridge I & II
Asset Pricing II		
<p>A Unified Duration-Based Explanation of the Value, Profitability and Investment Anomalies Shan Chen, City University of Hong Kong Tao Li, City University of Hong Kong Discussant: Jerzy Gajdka, University of Lodz</p>	<p>Strategic Portfolio Management: Evidence from a Natural Experiment Yubo Liu, Xiamen University Discussant: Jianyu Han, University of Hong Kong</p>	
<p>Heterogeneous Ambiguity and Intermediary Asset Pricing Leyla Jianyu Han, University of Hong Kong Kenneth Kasa, Simon Fraser University Yulei Luo, University of Hong Kong Discussant: Yubo Liu, Xiamen University</p>	<p>Investment Performance of Component Stocks from the Respect Sustainability Index at the Warsaw Stock Exchange Janusz Brzeszczynski, Newcastle Business School Jerzy Gajdkja, University of Lodz Tomasz Schabek, University of Lodz Discussant: Shan Chen, City University of Hong Kong</p>	
Chair: Nina Karnaukh, The Ohio State University		

Źródło: strona internetowa konferencji

Pierwszy referat pt. „Short – term response of Foreign Exchange Market in Poland to the National Bank of Poland (NBP) Monetary Policy Announcement” Habilitant wykazuje w spisie konferencji, najprawdopodobniej (bo nieznacznie różniący się tytułem) jako referat pt. “Ultra short-term responses of Major Exchanges Rates to the National Bank of Poland (NBP) Monetary Policy Announcement”, wygłoszony w czasie konferencji w Kołobrzegu (25-

27.03.2022). Z kolei referat „International Performance...” figuruje w zestawieniu Habilitanta, ale z Rysunku 3, można domniemywać, że był wygłoszony przez innego współautora.

Podobne wątpliwości pojawiają się przy konferencji Western Economic Association Interantional 94th Annual Conference, 28.06-02.07.2019, San Francisco, W programie konferencji wyraźnie wskazano, że „*” przy nazwisku osoby, oznacza zgłoszonego prezentera³ (Rysunki 4 i 5)

Rysunek 4. Informacja dotycząca Konferencji Western Economic Association International 94th Annual Conference - 1

Conference by Time Period

For a summary of the conference program, see “Conference at a Glance” beginning on page 11. Asterisks (*) below indicate presenting author.

REGISTRATION OPEN Continental Ballroom 4	June 28 @ 11:30 AM–8:00 PM
[1] Golden Gate 7 <i>Contemporary Economic Policy</i>	June 28 @ 12:30 PM–2:15 PM

ECONOMETRIC APPLICATIONS
Organizer: Jack W. Hou, California State University, Long Beach, and Huazhong University of Science and Technology
Chair: Ge Zhou, Zhejiang University
Papers: *A Unified Approach to Dating the Stock Market Cycle*
Ping-Hung Chou*, Chien Hsin University of Science and Technology, and Ta-Sheng

Źródło: strona internetowa konferencji

³ Strona internetowa: <https://weai.org/conferences/view/2/94th-Annual-Conference> (06.02.2024).

[299] Golden Gate 8	July 1 @ 12:30 PM–2:15 PM
FINANCE AND INVESTING	
Organizer and Chair: Janusz Brzeszczynski, Northumbria University	
Papers: <i>The Real Impact of Ratings-Based Capital Rules on the Finance-Growth Nexus</i> Iftekhar Hasan*, Fordham University, Gazi Hassan, University of Waikato, Suk-Joong Kim, University of Sydney, and Eliza Wu, University of Sydney	
<i>Short-Term Response of Foreign Exchange Market in Poland to the National Bank of Poland (NBP) Monetary Policy Announcements</i> Janusz Brzeszczynski*, Northumbria University, Jerzy Gajdka, University of Lodz, Tomasz Schabek, University of Lodz, and Ali M. Kutan, Southern Illinois University, Edwardsville	
<i>The Challenges of Oil Investing: Contango and Crowding</i> Ludwig B. Chincarini*, University of San Francisco, and Fabio Moneta, Queens University	
<i>SRI Stocks Performance: The Case of Poland</i> Janusz Brzeszczynski*, Northumbria University, Jerzy Gajdka, University of Lodz, and Tomasz Schabek, University of Lodz	
<i>Conflict Returns: Evidence from the U.S. Defense Industry</i> Tomasz Schabek*, University of Lodz, Olha Zadorozhna, Lazarski University, and Oleksandr Titorchuk, University of Lodz	
Discussants: Janusz Brzeszczynski, Northumbria University Ludwig B. Chincarini, University of San Francisco Jerzy Gajdka, University of Lodz Suk-Joong Kim, University of Sydney	

Źródło: strona internetowa konferencji

W Autoreferacie Habilitant utrzymuje (str. 36), że w trakcie konferencji w USA wygłoszone zostały dwa referaty „Conflict returns...” oraz „SRI stock performance...”. Z materiałów konferencyjnych można wyciągnąć wniosek, że wygłoszone zostały trzy, przy czym Habilitant wygłosił tylko jeden.

Nie weryfikowałem udziału i wygłaszania referatów przez Habilitanta w trakcie innych, wskazanych przez Niego konferencji naukowych.

Uważam, że rozbieżności podniesione w tej części recenzji, zdecydowanie utrudniają ocenę liczby konferencji z Jego udziałem i liczby wygłoszonych przez Niego referatów. Analizując liczbę wszystkich zadeklarowanych konferencji, można zauważyć, że jest ona mała, biorąc pod uwagę okres 2015-2023. Warto też zwrócić uwagę na fakt, że po 2020 r., jak to wynika z Autoreferatu (str. 36-37), Habilitant nie brał udziału w żadnej konferencji i nie wygłosił żadnego referatu.

Ten obszar aktywności, z uwagi na zgłoszone wyżej wątpliwości dotyczące liczby wygłoszonych referatów w trakcie konferencji przez Habilitanta i przez współautorów, jak i samą liczbę konferencji, zadeklarowanych w Autoreferacie, jestem zmuszony ocenić negatywnie.

Uczestnictwo w pracach zespołów badawczych i programach europejskich oraz współpraca międzynarodowa (po uzyskaniu stopnia doktora, tj. w okresie 2015 – 2023)

Od 2014 r. Habilitant kontynuuje współpracę międzynarodową z Instytutem Społeczno – Ekonomicznym Ekspertyz w Warszawie oraz Fundacją „Nasz Wybór”, a w latach 2015 – 2021 był zaangażowany we współpracę naukową z Wydziałem Ekonomii i Administracji Uniwersytetu Sao Paulo w Brazylii. W latach 2015 – 2022 prowadził także współpracę dydaktyczną z Uniwersytetem im. Łazarskiego w Warszawie. W okresie marzec 2018 – marzec 2022 był członkiem projektu naukowego na Uniwersytecie w Rijece na Chorwacji. Od 2021 r. jest kierownikiem projektu naukowego, współpracując z dr Barbarą Król z Wydziału Inżynierii i Technologii Chemicznej Politechniki Krakowskiej. Od 2012 r. pozostaje ekspertem w firmie Ecorys Polska Sp. z o.o., na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, prowadząc Badanie Bilansu Kapitału Ludzkiego II (branża nowoczesnych usług biznesowych).

W latach 2015 – 2023 pełnił rolę kierownika w projekcie finansowym ze środków NCNu oraz był wykonawcą w trzech projektach naukowych, w tym dwu finansowych ze środków NCNu i jednym przez University of Rijeka.

Ten obszar działalności Habilitanta oceniam wysoko.

Recenzje naukowe, osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne

Habilitant sporządził recenzje dla dziewięciu czasopism naukowych, w tym dla czasopism z impact factorem. Natomiast w Autoreferacie nie zostało wskazane ile takich recenzji zostało napisanych.

Habilitant prowadził w języku polskim wykłady z 14 przedmiotów z obszaru finansów oraz seminarium, a także wykłady z sześciu przedmiotów w języku angielskim, na studiach pierwszego i drugiego stopnia na Uniwersytecie Łódzkim. Wykładał dziewięć przedmiotów na Wydziale Matematyki Uniwersytetu Łódzkiego.

Od 2012 r. jest promotorem pomocniczym rozprawy doktorskiej mgr. Grzegorza Wojtalika pt. „Wpływ wydarzeń politycznych na giełdę papierów wartościowych w Warszawie” (zapis zgodny ze źródłem: Autoreferat, str. 41). Ponadto, w 2021 r. przedstawił publiczny wykład w

trakcie konferencji PTE w Łodzi oraz Komitetu Okręgowego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

Habilitant wypromował łącznie dziewięć prac licencjackich i magisterskich, w tym trzy na Uniwersytecie Łódzkim, a pozostałe na Uczelni im. Łazarskiego w Warszawie. Jedna z takich prac zajęła I miejsce w konkursie „Złote i Srebrne Pióra Instytutu Finansów”.

Habilitant był w latach 2015 – 2020 opiekunem naukowym Studenckiego Koła Naukowego „Taurus”, prowadził zajęcia podczas wyjazdów w ramach programu Erasmus.

Ponadto Habilitant bierze udział w pracach organizacyjnych na Uniwersytecie Łódzkim.

Ten obszar działalności Habilitanta oceniam nieznacznie pozytywnie z uwagi na niewielką liczbę wypromowanych licencjatów i magistrantów.

Konkluzja

Ogólny dorobek dr Tomasza Schabka uważam za:

- a) W obszarze naukowo-badawczym – za negatywny
- b) W ramach aktywności konferencyjnej – za negatywny
- c) W ramach współpracy w ramach zespołów badawczych i programów europejskich oraz współpracy międzynarodowej – za pozytywny
- d) W ramach recenzji naukowych, osiągnięć dydaktycznych oraz organizacyjnych – za nieznacznie pozytywny.

co prowadzi do konkluzji, że **wypadkowa ocena jest negatywna.**

Dorobek Habilitanta w zakresie napisanych artykułów naukowych, posiada wartość naukową, poszerzając istniejący zasób wiedzy, głównie w zakresie empirii. Jednak uwagę zwracają następujące kwestie:

1. Niska liczba prac napisanych samodzielnie.
2. Niemożliwość określenia, co dokładnie było wkładem Habilitanta w ramach poszczególnych prac naukowych., co tym samym uniemożliwia ewaluację Jego wkładu w rozwój dyscypliny ekonomii i finansów.
3. Niemożliwość określenia w trakcie ilu konferencji wygłosił On referaty samodzielnie, a w trakcie których, były one zaprezentowane przez współautorów.

Reasumując: w mojej ocenie dr Tomasz Schabek nie spełnia warunków przedstawionych w ustawie z 20 lipca 2018 r. prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.) i dlatego też wnoszę o odrzucenie wniosku Habilitanta w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Z poważaniem

A handwritten signature in black ink, consisting of several stylized, overlapping strokes that form a unique, illegible mark.